

Ötven sor

Özvegy nagynéném, túl a hetvenen, oklevelekkel kitapétázott lakásában él. Rendkívül büszke nem csupán a Munka Érdemrendet igazoló bekeretezett lapra, de valamennyi oklevélre, legyen az a Hazafias Népfront köszönő gesztusa, a pártmunkát elismerő bizonyítvány, netán a közművelődési tevékenységet anyagiak helyett elismerő nyomtatvány. S ő valamennyire egyformán büszke. Mindezt azért említem, mert most, a felszabadulásunk évfordulóját megelőző kitüntetés-ünnepségek előtt így ugratta egyik ismerősöm kollégáját: „Aztán kapsz-e pénzt, vagy csak...?” Persze

Kitüntetéscink értéke

nem devalválódhat még akkor sem, ha különböző okok miatt ebben az országban sokan és sok helyen mindent megtesznek a hitelrontásért. Szülőfalu veterán nyomdásza, aki már serdülőként barátságába fogadott, különleges ereklétnek özi harminc éve kapott egyetlen kitüntetését, s büszkén viseli minden nemzeti ünnepünkön.

Gyakorta hallhatjuk, hogy manapság fontosabb a munka pénzbeni elismerése, a leszámlázható forint, a beváltható összeg, mint egy-egy jelképes gesztusként átadott emléklap, oklevél, jelvény vagy kitüntetés. Pedig jól tudom, a kitüntetések legalább olyan büszkék a tokokbázárt szimbólumokra, a közösség előtti elismerés ünnepélyes pillanataira, mint amilyen jól-éső érzéssel teszik szembre a hol soványabb, hol vaskosabb borítékokat. S nem hiszek azoknak, akik valamiféle önigazolulás vagy mentegetőzésként mondogatják: „Nem köll nekem az elismerés, el sem fogadnám, ha kitüntetnének, engem ne cukkoljanak a többiek, hagyjuk ezeket a külsőségeket.”

Nemrégiben a szocialista társadalom elikai ellentmondásairól beszélgettem Ancsel Éva állami díjas filozófussal. Kutatásai és tapasztalatai alapján egyértelműen vonta le következtetést, mely szerint minden embernek létszükséglete, hogy munkája, tevékenysége, gondolata és érzése visszajelzést kapjon. Ez az egyetlen irányvonal, mely eligazítja emberi kapcsolataiban, a közélet labirintusaiban, a társadalom terepein. S ebben egyformán számít a bírálatra és elismerésre, a meghallgatásra és meghallgatásra, a „dolgozó nép okos gyülekezetének” véleményére, a kitüntető gesztusokra, és — uram bocsá! — a bírálatokra. Az ember társadalmi lény, ez a közeg itéli meg munkáját, emberségét. Társadalmunk nem kötelessége, hogy jelképesen és anyagilag egyaránt elismerje a kiemelkedő tehetségeket, az igazán jól dolgozókat, az átlagnál többet vállalókat, a kiugró teljesítményeket. Törvények határozzák meg az adható kitüntetéseket, elismeréseket. Mi valamennyien büszkék lehetünk azokra, akiknek életművét, pályáját, teljesítményét egy ország nevében díjazák. Ha minden tett, minden teljesítmény, minden közösségi eredményért mobilizált képesség megkapja méltó erkölcsi (és-vagy) elismerését, tisztázódhatnak azok az értékek, amelyeket szocializmus építő társadalmunk elismer, elvár, serkent. A kitüntetések valami módon, életútjukon példát mutatnak mindannyiunknak, kapjanak Állami vagy Kossuth-díjat, Kiváló Dolgozó jelvényt vagy elismerő oklevelet.

S ne kelljen felszólítani: „Kitüntetéseit eredetiben viselje” — hiszen ez mindenkinek arcára lesz írva, a közösség belyegével hitelesítetten.

Tandi Lajos

Átadták az Ybl-díjakat

A Magyar építőművészek Szövetségének székházában pénteken Somogyi László építésügyi és városfejlesztési miniszter eredményes munkájuk elismeréseként 10 építésznek adta át az Ybl Miklós-díjat.

Ebben az elismerésben részesült: Bodrossy Attila (Észak-dunántúli Tervező Vállalat), a hévízi Thermál Aqua gyógyüdülő-szálló építészeti terveit; Felcsuti László (Ybl Miklós Építőipari Tervező Kiszövetkezet) a salgótarjáni Szakszervezeti Oktatási Központ tervezésért és a korszerű családi házak építészeti megformálásában kifejtett tevékenységéért; Ferencz István (Észak-magyarországi Tervező Vállalat) Miskolc, Jókai úti Malomépületének és a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem jogi kari épületének tervezéséért; Kóris János (Ipári Épülettervező Vállalat) a korszerű építészeti elvek, megoldások következetes alkalmazásáért, a Konsumex üzletház tervezéséért; Molnár Péter Ybl-díjas (Ipári Épülettervező Vállalat) csaknem négy évtizedes kiemelkedő építészeti életművéért, tervezői, elméleti és nevelői tevékenységéért; Siklós Mária (Középülettervező Vállalat) a színházak rekonstrukcióihoz készített jelentős építészeti terveit. Megosztva kapta a díjat Póterfia Borbála (Budapesti Városépítési Tervező Vállalat) és Pomsár János (Tervezésfejlesztési és Tipustervező Intézet) a szegedi Somogyi-könyvtár és Levéltár épületének kiemelkedő funkcionális és építészeti megoldásáért; valamint Tomay Tamás és Varga Levente (az Általános Épülettervező Vállalat dolgozói) a Pest megyei Kórház sebészeti épületeinek tervezéséért. (MTI)

után fél 6 órai kezdettel tartja soron következő foglalkozását a Déri Miksa Gépipari Szakközépiskolában. Ezúttal Hudák Péter villamosmérnök tart előadást Villamosgépek és szabályozásuk — címmel.

ELSŐ REGIONÁLIS ADASAT SUGAROZZA április 2-án, kedden este fél 7-kor a szegedi tévéstúdió a 2-es programban. Első ízben láthatnak a Szeged környékiek ilyen adást, mialatt az ország más részében a pécsi, illetve a budapesti körzeti programot élvezhetik a tévézők. Igen jelentős lépés ez a hazai televíziózás történetében, hiszen ezután minden kedden ebben az időpontban mindazok, akik a második műsort a szentesi adó közvetítésével nézték, közvetlen környezetük eseményeit feldolgozó, teljesítményekkel helyi programot láthatnak majd. Az első regionális tévéműsor értékelésére még visszatérünk.

Totóról, lottóról

érkezett be. A lottózók között tavaly 15 630 tárgynyereményt sorsoltak ki, közülük 28 gépkocsit.

A totózók tábora lényegesen kisebb, és a nyertes totószelvények száma nem egészen feleannyi volt, mint a lottóé. A legnagyobb nyere-ményösszeg azonban — a múlt év 36. hetében — meg-

Több pénz segélyezésre

Tavaly több mint ezren részesültek Csongrád megyében a Társadalombiztosítási Tanács különféle segélyeiből. A rendelkezésre álló összeg nem nagy, ezért alapos megfontolás előzi meg a pénz odaítélését.

A SZOT Elnökségének 1983. januári határozata szabta meg a társadalombiztosítási tanácsok elődeinek, a társadalombiztosítási bizottságoknak feladatait. Ezek az alapelvek tavaly július 1-től annyiban módosultak, hogy kiterjesztették a segélyezési szakszervezetek hatáskörét. Ennek értelmében kaphat segítyt bármilyen réteghez tartozó biztosított és hozzátartozója, a termelőszövetkezeti tag is.

Kétféle segélykeret áll a megyei Társadalombiztosítási Tanács rendelkezésére. A rendkívüli alapról segélyezik azokat, akik a jogszabályok szerint nem jogosultak társadalombiztosítási ellátásra. Ilyen például a biztosítási jogviszonyban nem álló, külföldi gyógykezelésben részesülő vagy az olyan rokkant akinél ennek megállapítása elhúzódik, és a család vagy a saját megélhetése nehéz. A támogatás összege nem lehet maga-

sabb, mint ami a jogszabályok szerint megilletné a kérelmezőt.

A másik segélyalap a tbc-s és egyéb egészségügyi rendkívüli keret. Ebből minden magyar állampolgár kaphat, kivéve azokat, akik tanács támogatásban részesülnek. Indok lehet például, ha valakit tbc-s betegség miatt ápolnak, vagy legalább 6 hónapig kezelésre szorul, esetleg huzamosabb időn át sok és drága gyógyszerre van szüksége.

Ezekkel az összegekkel a megyei Társadalombiztosítási Tanács segélyezési bizottsága gazdálkodik. Az összeg nem nagy, de a jusszon támogatás legfeljebb 5 ezer forint.

A tanács szociális tevékenységet egy 1983-ban kiadott irányelv fejlesztette tovább: ennek értelmében ott fordítanak nagyobb figyelmet a kisnyugdíjasok helyzetére. Ők azok, akiknek leginkább szüksége van a támogatásra, hiszen nekik kell a több és drágább gyógyszer, a különleges diéta, a költségesebb gyógyászati segédeszköz.

Társadalombiztosítási támogatásra tavaly 1 millió 450 ezer forint állt rendelkezésre. Április 11-én 110 ezer forinttal több, jól összehangolt segélyezési munkára van tehát szükség: az összeg nem nagy, de a jusszon támogatás legfeljebb 5 ezer forint.

Utazás Szlovákiába

Új létesítmények várják a magyar turistákat, új üdülő-körzetekben pihenhetnek, új útvonalakon kirándulhatnak a jövőre Szlovákiába látogatók — jelentették be pénteken a Csehszlovák Testnevelési Szövetség szlovákiai központi bizottságának utazási irodája, a Slovakoturist

képviselői. A Csehszlovák Kulturális és Tájékoztató Központban tartott sajtótájékoztatót elmondta: tavaly mintegy 30 ezer magyar vendéget fogadott az utazási iroda. A turisták elsősorban télen látogattak el az Alacsony- és a Magas-Tátra vidékeire, sielési lehetőségeket keresve.

Nemzedékváltás előtt

Söprűs csalogató

Annak ellenére, hogy az ország külkereskedelmének eredményei tavaly sokat javultak, néhány ágazat éppen 1984-ben tudta a legkevesebbet értékesíteni a határokon túl. Ez láncreakció, következménye. Az 1979-es energiaár-emelkedések először az ipar teljesítményét fogták vissza, ennek következtében világszerte csökkentek a reáljövedelmek. A lakosság előbb a tartalékait élte fel, ezért számottevően nem csökkent a kereslet. Majd amikor már a kereslet csökkent, a kereskedelmi vállalatok a raktáraik feltöltődéséig nem mondták vissza a megrendeléseiket. Tavaly azonban már a szállítási szerződések felbontására is sor került. Ez a láncreakció az élelmiszerek eladását kevésbé érintette, annál inkább hatással volt egyes háztartási cikkek, bútörök, konyhai felszerelések eladására. A csökkenő jövedelmű emberek például a lakásfestését halasztják el először, ha kevesebb van a borítékban, a kopott seprűt is tovább lehet használni.

*

A szegedi Ecset- és Seprűgyár a tavalyi tőkeexporttervének csak 80 százalékát tudta teljesíteni. Bár a vagonok ritkábban indultak külföldre, azért a termelést nem fogták vissza. Az így keletkezett áru-többletet árendaménnyel a belföldi kereskedelmi vállalatoknak értékesítették. A nehez évet a vállalat dolgozói nem érezték meg a

pénztárcájukon. A gyár már kifizette a 15,6 munkanap lérevel egyenlő nyereség-részesedést.

Az idén visszatért a régi verőjük az Egyesült Államokból. Nem kis büszkeséggel mondják a gyáriak, hogy a külkereskedelmi vállalatnál kikötötte, hogy csak a szegediek termékét kéri. Már április közepéig feladnak a címére 200 ezer darab normál és 150 ezer darab kézi cirokseprűt. Kert mintát műszálas ecsetekből, ebből a cikkből is elképzelhető milliók értékű megrendelés. Márciusban Kanadába küldenek egy 200 ezer forint értékű ecset-szállítmányt. Közben folyamatosan dolgoznak a Szovjetunióba szánt 9 millió forintos exporton is. Nem sokat érne a növekvő mennyiség, ha közben az árak csökkennének. A Ecset- és Seprűgyár termékeinél ez nincs így. A 10 százalékos cirokár-emelkedést bekasszírozzák a nyugati vevőktől is. Kevésbé jó hír az építőipari vállalatoknak, festőmázoló kisiparosoknak és a lakásfestést tervezgetőknek, hogy március 13-tól az Országos Anyag- és Árhivatal engedélyezte az ecsetek fogyasztói árának emelését.

A kínai sörte ára az utóbbi időben 28 százalékkal nőtt, az elmúlt évben a többletköltségeket a gyár árkockázati alapja terhére számolta el. Most ezeket a piáskiadásokat hárítják át a vásárlókra.

*

Manapság egyre többen próbálkoznak cirok- és sörtefeldolgozással. Nem félnek a vetélytársaktól? — kérdezzem Széler Ferencet, aki főmérnökként december 15-étől a megbízott igazgatói feladatokat is ellátja.

Nem. A szegedi gyár termékeinek minősége mindig csalogatja a megrendelőket.

Ez konzervatív termék-szerkezetű ágazat. A legnagyobb újítás mostanában, hogy a korongesetben eddig a kínai sörte műszállal keverték, ezután tisztán ter-

mészetes anyagból készül a pemzli. Így jobb a minősége. Az alapanyag gondoktól nem tartanak.

Nagyobb probléma a munkakerőhiány. Most 390 dolgozó van a gyárnak. Ennyien produkálják az évi 300 millió forintos termelési értéket. Az átlagbér havi 4 ezer 300 forint körüli van. Az idén 6 százalékos bérfejlesztésre volt lehetőségük, amit már januárban ki is használtak. A hiányzó munkások pótlására jól bevált a vidéki kooperáció. Az emberek helyettesítésében szerepet kap a gépésítés is. Ez a folyamatot lassította az importkeretek korlátozása. Most egy háromfős vállalati gazdasági munkaközösség készít ügyes gépeket. Megoldották például a cirok kénezésének gépésítését is. A legújabb kezdeményezésük: csökkent munkaképességű dolgozókat is foglalkoztatnak. A Vértó utca 1. szám alatti lakóház földszintjén külön műhelyt rendeztek be számukra, ahol ötven formáznak félkész termékeket az ecsetgyártás részére. E foglalkoztatási forma bővítésére is van lehetőség.

*

Az Ecset- és Seprűgyárban már az idei második felétől megváltozik a vállalati irányítási forma. A stratégiai kérdésekben a dolgozók küldötteiből megalakuló testület hoz majd döntéseket. Az előkészítő bizottság már megalakult. Az új testület választja majd meg az új igazgatót is. A pályázatok már beérkeztek, de a tartalmuk egyelőre még titok.

Egy tehetséges fiatal emberre lenne szüksége a gyárnak, aki gyorsan megtanulja az egyszemélyi irányításhoz elengedhetetlen tudnivalókat — mondja Széler Ferenc. Gyors generációváltás várható nálunk. Hamarosan nyugdíjba megy a főkönyvelő, a munkaügyi osztályvezető közeli a korthatárt, nekem is csak másfél évem van hátra a nyugállományig. Eppen annyidő, hogy valakinek átadjuk a stafétabotot.

B. I.

A SZOCIALISTA ORSZÁGOK EMLÉKPENZÉI — címmel nyílik EREMKI-ALLITÁS hazánk felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából a Juhász Gyula Művelődési Központ és az Eremgyűjtők Csongrád megyei szervezete rendezésében. A kiállítást holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Csongor Győző nyugalmazott múzeumi igazgatóhelyettes nyitja meg a művelődési központ Vörösmarty utca 5. szám alatti földszinti bemutatótermében. Az éremkiállítást az érdeklődők április 7-ig, naponta délelőtt 10 óra és délután 6 óra között tekinthetik meg.

A SZAZ ÉVESZÜLETETT KOSZTOLÁNYI DEZSŐRE EMLÉKEZNEK április 1-én, hétfőn délután 6 órától a SZEGEDI IRODALMI KÁVEHÁZ foglalkozásán a Royalban. Az emléket háziga zdája dr. Kiss Ferenc irodalomtörténész, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanára lesz, közreműködik Ferencz Éva énekművész (Budapest), a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Kosztolányi-szavalóversenyének győztese, valamint Mészáros Emma (zongora).

Műsor-ajánlat

április 1-én, hétfőn délelőtt 11 órakor Sz. Simon István, lapunk főszerkesztője nyitja meg. A bemutató április 12-ig, naponta reggel 8 és délután 5 óra között tekinthető meg.

MEXIKORÓL tart diákepekkel illusztrált előadást dr. Soproni Lajos április 1-én, hétfőn délután 6 órai kezdettel a Juhász Gyula Művelődési Központban.

A SZÉGYENLŐS CHARLIE című svéd filmet vetítik április 1-én, hétfőn este fél 7-től a Kossuth Lajos sugárút 53. szám alatti Dugonics moziban levő Volán-filmklubban.

A TIT városi szervezetének ELEKTRONIKAI KLUBJA április 1-én, hétfőn dél-

611 millió eladott lottó- és 344 millió totószelvény, több mint 1,1 milliárd forint lottó- és 752,1 millió forint totónyeremény — ezek az OTP Sportfogadási és Lottóigazgatóság elmúlt esztendőjének legfontosabb mutatói — mondotta pénteki sajtótájékoztatóján Andor Tibor ügyvezető igazgató. A 13,8 millió nyertes lottószelvény közül 9 öttalálatos volt (ugyanannyi, mint 1983-ban), a leg több pénz — több mint 2,1 millió forintot — érő szelvény az ötödik héten